

# STEPHEN KING

TUULEN AVAIN

MUSTA TORNI

TAMMI

TAMMI

**MUSTA TORNI:**

REVOLVERIMIES

KOLME KORTTIA PAKASTA

JOUTOMAA

VELHO

CALLAN SUDET

SUSANNAN LAULU

MUSTA TORNI

TUULEN AVAIN

Stephen King

# TUULEN AVAIN

MUSTA TORNI

SUOMENTANUT ILKKA REKIARO



KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

**tammi**

70 VUOTTA

HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos

*The Wind Through the Keyhole* ilmestyi 2012.

Copyright © 2012 by Stephen King

Published by agreement with Stephen King, c/o The Lotts Agency,  
Ltd., New York and Licht & Burr Literary Agency, Denmark.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2013

Painettu EU:ssa

ISBN 978-951-31-7306-7

*Tämän omistan Robin Furthille  
ja Marvel Comicsin porukalle*

## Saatteeksi

Monet tätä kirjaa käsissään pitelevät ovat seuranneet Rolandin ja hänen joukkonsa – hänen ka-tetinsa – seikkailuja vuosikausia, jotkut alusta alkaen. Toiset taas – ja toivon, että teitä on paljon, niin ensikertalaisia kuin uskollisia lukijoita – saattavat kysyä, pystyykö tämän tarinan lukemaan ja siitä nauttimaan, jos ei ole lukenut muita Mustan tornin kirjoja. Minä vastaan, että pystyy, jos pitää mielessä muuttaman seikan.

Ensinnäkin Keskimaailma on meidän maailmamme rinnalla, ja limittäisyyksiä on paljon. Paikoin näiden maailmojen välillä on ovia, ja paikoin kapeita paikkoja, huokoisia paikkoja, joissa maailmat itse asiassa sekoittuvat. Rolandin ka-tetissa on kolme jäsentä – Eddie, Susannah ja Jake – jotka ovat tulleet kukin taholtaan vaikeasta elämästä New Yorkista mukaan Rolandin etsintäretkelle Keskimaailmaan. Heidän neljäs matkatoverinsa on mäyriäinen nimeltä Oi, Keskimaailman kotoperäinen asukas, jolla on kullankeltaiset silmänympärykset. Keskimaailma on hyvin vanha ja rappiotilassa, ja siellä on paljon hirviöitä ja magiaa, johon ei kannata luottaa.

Toiseksi gileadilainen Roland Deschain on revolverimies. Hän kuuluu pieneen joukkoon, joka yrittää pitää järjestystä yllä laittomuuteen ajautuvassa maailmassa. Jos miellät Gileadin revolverimiehet kiertelevien ritarien ja Yhdysvaltain vanhan lännen territorioseriffien oudoiksi yhdistelmik-

si, osut naulan kantaan. Suurin osa heistä, eivät kuitenkaan kaikki, polveutuvat Valkoisesta kuninkaasta, joka tunnetaan Arthur Eldinä (minähän sanoin, että limittäisyyksiä on).

Kolmanneksi Roland on elänyt elämäänsä julman kirouksen alla. Hän surmasi äitinsä, jolla oli suhde – enimmäkseen tahtonsa vastaisesti ja varsinkin oman järkensä vastaisesti – näillä sivuilla tapaamasi miehen kanssa. Teko oli vahinko, mutta Roland katsoo olevansa tilivelvollinen, ja onnetoman Gabrielle Deschainin kuolema on kummitellut hänen mielessään siitä saakka kun hän oli nuori mies. Tapahtumat kerrotaan täydessä laajuudessaan Musta torni -sarjassa, mutta tämän kirjan osalta sinun ei mielestäni tarvitse tietää enempää.

Pitkäaikaisten lukijoiden tulisi hyllyttää tämä kirja *Velhon* ja *Callan susien* väliin, joten se taitaa olla *Musta torni* 4.5.

Omalta osaltani oli ilo huomata, että vanhoilla ystävilläni oli vielä hiukan sanottavaa. Olin hyvilläni, että löysin heidät uudestaan vuosia sen jälkeen kun luulin, että kaikki heidän tarinansa oli kerrottu.

Stephen King

14. syyskuuta 2011

# Vihuri

## 1

Heidän lähdettyään Vihreästä palatsista nuori Jake alkoi päivä päivältä vaeltaa yhä kauempana Rolandin, Eddien ja Susannahin edellä. Oli käynyt ilmi, että Vihreä palatsi ei sitenkään ollut Oz – se oli Rolandin ka-tetin Tiktak-miehenä tuntemaan epämiellyttävän hepun hauta.

”Etkö ole huolissasi hänestä?” Susannah kysyi Rolandilta. ”Hän on kaukana yksinään.”

”Hänellä on Oi mukanaan”, Eddie sanoi viitaten mäyriäiseen, joka oli ominut Jaken kaverikseen. ”Herra Oi tulee ihan hyvin juttuun makeiden tyyppien kanssa, mutta sillä on suun täydeltä teräviä hampaita niille, jotka eivät ole makeita. Kuten se tympeä Gasher sai ikäväkseen tuta.”

”Jakella on myös isänsä pyssy”, Roland sanoi. ”Ja hän osaa käyttää sitä. Vieläpä perin taitavasti. Eikä hän poistu Säteen polulta.” Hän osoitti vajaasormisella kädellään taivaalle. Matalalla riippuvat pilvet olivat enimmäkseen seisahtuneet, mutta yksi pilvinauha eteni tasaista vauhtia kaakkoon. Kohti Ukkosenjylyn maata, mikäli itseään nimellä RF kutsuvan miehen heille jättämään lappuun oli luottamista.

Kohti Mustaa tornia.

”Mutta miksi...” Susannah aloitti, ja sitten hänen pyörätuolinsa osui töyssyyn. Hän kääntyi Eddien puoleen. ”Katso mihin työnnät minua, muru.”

”Sori”, Eddie sanoi. ”Tielaitos ei ole viime aikoina ehtinyt kunnostaa pikatien tätä osuutta. Johtuu varmaan määrärahojen leikkauksista.”

Pikatie se ei ollut, mutta tie kuitenkin... tai ainakin oli ollut joskus. Nyt siinä oli kaksi aavemaista pyörien kaivamaa uraa ja sen varrella silloin tällöin jokin ränsistynyt röttelö. Aiemmin sinä aamupäivänä he olivat kohdanneet hylätyn kaupan, jonka kyltistä sai niukin naukin selvää: **TOOKIN SE-KATAVARAKAUPPA**. He olivat kolonneet kauppaa ja etsineet sopivaa mukaan otettavaa – Jake ja Oi olivat silloin vielä olleet heidän kanssaan – ja olivat löytäneet pelkkää pölyä, vanhoja hämähäkinverkkoja ja luurangon, joka oli joko ison pesukarhun, pienen koiran tai mäyriäisen. Oi oli nuuhkaisut sitä ohimennen, lorottanut luille ja poistunut kaupasta, istuutunut vanhan tien keskelle mättäälle ja käpertänyt ohuen häntänsä ympärilleen. Oi oli katsellut takaisin tulosuuntaan ja nuuhkinut ilmaa.

Roland oli nähnyt mäyriäisen tekevän niin viime aikoina useamman kerran päivässä, ja vaikkei hän ollut sanonut mitään, hän oli pohtinut asiaa. Mahtoiko joku jäljestää heitä? Hän ei oikein uskonut siihen mahdollisuuteen, mutta mäyriäisen asento – kuono koholla, korvat pystyssä, häntä kippurassa – herätti jonkin vanhan muiston tai miellelyhtymän, jota hän ei tavoittanut.

”Miksi Jake haluaa olla yksin?” Susannah kysyi.

”Huolestuttaako se sinua, Susannah Newyorkilainen?” Roland kysyi.

”Huolestuttaa, Roland Gileadilainen.” Susannah hymyili varsin sävyisästi, mutta vanha ilkeämielinen pilke tuikahiti hänen silmissään. Se oli hänen persoonallisuutensa Detta Walker -puoli, Roland arveli. Se ei katoaisi koskaan täysin, mutta Roland suhtautui siihen tyynesti. Jos Susannahin sydämessä ei olisi enää asunut jäänsirun tavoin se erikoi-

nen ihminen, joka hän oli joskus ollut, hän olisi ollut pelkkä komea musta nainen, jonka jalat eivät jatkuneet polvien alapuolelle. Kun Detta oli hänen sydämessään, hän oli varteenotettava. Hän oli vaarallinen. Hän oli revolverinainen.

"Hänellä on paljon pohdittavaa", Eddie sanoi hiljaa. "Hän on kokenut kovia. Kaikki lapset eivät sentään herää kuolleista. Ja juttu on kuten Roland sanoi – jos joku yrittää panna hänet matalaksi, se joku saa katua." Eddie lakkasi työntämästä pyörätuolia, hieraisi olkavarrella hikeä otsaltaan ja katsoi Rolandia. "Onko täällä autiuden esikartanossa ylipäänsä riskin sielua? Vai ovatko kaikki lähteneet?"

"On täällä eittämättä jokunen, minä tuumittelen."

Hän enemmän kuin tuumitteli. Heitä oli tähystelty useaan otteeseen heidän jatkaessaan menoa Säteen polulla. Kerran heitä oli tähystelty pelästynyt nainen, joka oli kietonut kätensä kahden lapsensa ympärille. Hänellä oli ollut imeväinen selkään sitomassaan kantoliinassa. Kerran heitä oli tähystelty iäkäs tilallinen, joka oli toisesta suupielestään repottavasta lonkerosta päätellen ollut puolimutantti. Eddie ja Susannah eivät olleet huomanneet yhtäkään näistä tai aistineet muita, jotka olivat seuranneet heidän etenemistään metsien ja heinikoiden suojasta, mutta Roland oli heidät mielestään varmasti havainnut. Eddiellä ja Susannahilla oli paljon opittavaa.

Mutta he olivat näköjään oppineet edes osan siitä, mitä heidän tarvitsi tietää, sillä nyt Eddie kysyi: "Heitäkö Oi haislee vähän väliä meidän takana?"

"Tiedä häntä." Roland aikoi lisätä, että Oin oudossa pinessä mäyriäisen päässä liikkui varmaan jotain muuta, mutta hän päätti olla hiljaa. Roland oli elänyt vuodet yksinään, ja vaikeneminen oli iskostunut tavaksi. Hänen olisi päästävä siitä eroon, jotta hänen ka-tetinsa pysyisi vahvana. Mutta ei nyt, ei tänä aamupäivänä.

”Jatketaan”, hän sanoi. ”Jake varmasti odottaa meitä tuonnempana.”

## 2

Kahta tuntia myöhemmin, hieman ennen puoltapäivää, he nousivat mäen harjalle ja pysähtyivät katsomaan alhaalla verkkaan virtaavaa leveää jokea, joka oli pilvisen taivaan alla tinanharmaa. Luoteisrannalla, heidän puolellaan jokea, oli latomainen rakennus, joka oli maalattu niin kirkkaan vihreäksi, että se tuntui huutavan vaisulle päivälle. Rakennuksen avoin pääty kurkotti veden ylle paalujen varassa, paalujen jotka nekin oli maalattu samalla vihreällä. Kahteen paaluun oli sidottu paksuin touvein iso lautta, hyvinkin 27 kertaa 27 metrin kokoinen. Se oli maalattu vuorottelevin raidoin punaiseksi ja keltaiseksi. Maston näköinen pitkä puusalko sojotti keskellä, mutta purjeesta ei näkynyt merkkiäkään. Salon edessä oli muutama rottinkituoli, jotka oli käännetty heidän puoleiseensa rantaan päin. Jake istui tuolissa. Hänen vieressään istui vanha mies, jolla oli olkihattu, väljät vihreät housut ja pitkävartiset saappaat. Hänen ylävartaloaan verhosi ohut valkoinen pukine, sellainen paita, jota Roland kutsui paihokkaaksi. Jake ja vanhus näyttivät syövän pulskaksi täytettyjä rötkärösyjä. Rolandilla herahti vesi kielelle hänen nähdessään ne.

Oi oli heidän takanaan sirkusvärein maalatun lautan reunalla ja katseli lumoutuneena omaa kuvaansa veden pinnasta. Tai kenties joen yli johtavan teräsvaijerin kuvaa.

”Onko se Whyejoki?” Susannah kysyi Rolandilta.

”Sehän se.”

Eddie virnisti. ”Sinä sanot Whye, minä sanon Whye Not?” Hän kohotti toista kättään ja heilutti sitä päänsä päällä. ”Jake! Hei, Jake! Oi!”

Jake vilkutti vastaukseksi, ja vaikka joki ja sen rantaan si-  
dottu lautta olivat vielä melkein puolen virstan päässä, heil-  
lä oli yhtä terävät silmät ja he näkivät pojan valkoiset ham-  
paat tämän hymyillessä.

Susannah vei kätensä suun ympärille torveksi. "Oi! Oi!  
Tule tänne, muru! Tule äidin tykö!"

Oi päästeli kimeitä kiljahduksia, joita lähemmäksi hauk-  
kumista se ei päässyt, pinkaisi lautan poikki, katosi ladon  
näköiseen rakennukseen ja tuli esiin sen heidän puoleises-  
taan päästä. Se pinkoi polkua ylös korvat luimussa ja kulta-  
reunaiset silmät kirkkaina.

"Hidasta vähän, muru, ettet saa sydänkohtausta!" Susan-  
nah huusi nauraen.

Oi näytti tulkitsevan tämän käskyksi lisätä vauhtia. Se  
saavutti Susannahin pyörätuolin vajaan kahdessa minuut-  
tissa, loikkasi hänen syliinsä ja sitten takaisin maahan ja kat-  
soi heitä iloisesti. "Olan! Ed! Suze!"

"Tervehdys, Sir Throcken", Roland sanoi käyttäen van-  
haa mäyriäisen nimitystä, jonka oli kuullut ensimmäisen  
kerran äidin hänelle lukemasta kirjasta *Throcken ja lohikäärme*.

Oi nosti koipeaan, kasteli ruohikkoa, kääntyi heidän tu-  
losuuntaansa päin ja nuuhki ilmaa katse taivaanrannassa.

"Miksi se tekee tuota?" Eddie kysyi Rolandilta.

"En tiedä." Vaikka hän melkein tiesi. Oliko siitä jotain jos-  
sain vanhassa tarinassa, ei kirjassa *Throcken ja lohikäärme*,  
vaan jossain samantapaisessa? Rolandista tuntui, että oli.  
Hän ajatteli vihreitä silmiä, jotka kurkistelivat valppaina pi-  
meästä, ja hänen lävitseen kävi pieni puistatus, ei niinkään  
pelon puistatus (joskin mukana saattoi olla pelkoakin), vaan  
muiston puistatus. Sitten se lakkasi.

*Vettä tulee, jos Luoja suo*, hän ajatteli ja tajusi puhuneensa  
ääneen vasta Eddien kysyttyä ymmällään "Häh?"

”Ei mitään”, Roland vastasi. ”Pakistaanpa tovi Jaken uuden ystävän kanssa. Ehkä hän tarjoaa meille pari rötkärössyä.”

Eddie oli kyllästynyt sitkeään perusmuonaan, jota he kutsuivat revolverimiehen burritoiksi, ja piristyi oitis. ”Niin hitto tehdään”, hän sanoi ja katsoi kuvitteellista kelloa ruskettuneessa ranteessaan. ”Herran tertut, nythän on murkina-aika.”

”Tuki kitusesi ja pane työntäen”, Susannah sanoi.

Eddie tukki kitusensa ja pani työntäen.

### 3

Vanhus istui heidän astuessaan sisään venevajaan mutta oli noussut ylös heidän astuessaan ulos joenpuoleisesta päästä. Hän huomasi Rolandin ja Eddien aseet – raskaat revolverit, joissa oli santelipuukahvat – ja hänen silmänsä suurenivat. Hän kyykistyi toisen polvensa varaan. Päivä oli tuuleton, ja Roland kuuli hänen niveltensä naksahdukset.

”Tervehdys, revolverimies”, hän sanoi ja painoi reuman turvottaman nyrkin otsansa keskelle. ”Ollos tervehditty.”

”Nouse ylös, ystävä”, Roland sanoi toivoen, että vanhus todella oli ystävä – Jake näytti ajattelevan niin, ja Roland oli oppinut luottamaan hänen vaistoihinsa. Mäyriäisen vais-toista puhumattakaan. ”Nousehan toki seisomaan.”

Vanhuksella oli vaikeuksia päästä jaloilleen, joten Eddie astui lautalle ja ojensi hänelle kätensä.

”Kiitosta, poika, kiitosta. Liekö sinäkin revolverimies vai mahdatko olla oppipoika?”

Eddie katsoi Rolandiin. Roland pysyi vaiti, joten Eddie katsoi uudestaan vanhukseen, kohautti olkapäitään ja virnisti. ”Taidan olla vähän kumpaakin. Minä olen Eddie Dean, kotoisin New Yorkista. Tämä on vaimoni Susannah. Ja tämä on Roland Deschain. Hän on Gileadista.”

Lautturin silmät suurenivat entisestään. ”Jaa että Gileadista? Niinkö sanoit?”

”Gileadista hyvinkin”, Roland vahvisti ja tunsi epätavallisen surun kumpuavan sydäimestään. Aika oli kuin vedestä kuvastuvat kasvot, ja heidän edessään levittäytyvän mahtavan joen tavoin se ei tehnyt muuta kuin ourusi.

”Astukaatte peremmälle. Ja tervetuloa. Tämä nuori mies ja minä olemme jo erottamattomat kaverukset.” Oi astui lautalle, ja vanhus kumartui silittämään mäyriäisen päätä. ”Ja mekin olemme, eikös vain ollakin? Liekö muistat nimeni?”

”Bix!” Oi sanoi heti, kääntyi sitten taas luoteeseen ja kohotti kuonoaan. Sen kultareunaiset silmät tuijottivat herkeämättä pilvivanaa, joka osoitti Säteen polun.

## 4

”Murratteko leipää kanssamme?” Bix kysyi. ”Sapuskani on kehnonpuoleista ja karkeatekoista, vaan liikenee siitä mieluusti teillekin.”

”Kiitos, kyllä maistuisi”, Susannah sanoi. Hän katsoi joen yli vinosti johtavaa vaijeria. ”Tämä taitaa olla lossi?”

”Joo”, Jake vastasi. ”Bix kertoi, että jossain tuolla vastarannalla on ihmisiä. Ei lähellä, mutta ei liioin kaukanaakaan. Hän arvelee heitä riisinviljelijöiksi, mutta he eivät juuri käy näillä tienoin.”

Bix astui lossilta rantaan ja katosi venevajaan. Eddie odotti, kunnes kuuli vanhuksen penkovan tavaroitaan, kumartui sitten Jaken puoleen ja kysyi hiljaa: ”Voiko häneen luottaa?”

”Voi”, Jake vastasi. ”Hän on hyvillään, jos pääsee viemään väkeä joen yli. Sanoi, että on vuosia siitä kun viimeksi vei.”

”Voin hyvin kuvitella”, Eddie sanoi.

Bix ilmestyi näkyviin kädessään pajukori. Roland otti sen vastaan – muuten ukkeli olisi saattanut kaatua päistikkaa jokeen. Pian kaikki istuivat rottinkituoleilla ja mutustivat rösyjä, joissa oli täytteenä punertavaa kalaa. Se oli maustettua ja herkullista.

”Syökäätte kylliksenne”, Bix kehotti. ”Joessa kuhisee räytyjä, eikä useimmilla ole mutaatioita. Mutantit nakkaan takaisin. Ennen vanhaan meidät määrättiin heittämään mutantit rannalle, jotta eivät pääsisi kutemaan, ja jonkin aikaa minä heitinkin, vaan nyt...” Hän kohautti olkapäitään. ”Elä ja anna toisten elää, sanon minä. Ja näin pitkään ikään eläneenä minusta tuntuu, että minulla onpi varaa sanoa niin.”

”Kuinka vanha olet?” Jake kysyi.

”Täytin satakaksikymmentä jo aimo aikaa sitten ja sen jälkeen menin laskuissa sekaisin, niin siinä kävi. Elämä on lyhyt oven tällä puolen, tietänne.”

*Oven tällä puolen.* Taas jonkin vanhan tarinan muisto sohausi Rolandia mutta katosi sitten.

”Tuotako seuraatte?” Vanhus osoitti taivaalla liikkuvaa pilvivanaa.

”Sitähän me.”

”Callaan vai edemmäksikö?”

”Edemmäksi.”

”Suuren pimeyteenkö?” Ajatus näytti sekä huolestuttavan että kiehtovan Bixiä.

”Me kuljemme tietämme”, Roland vastasi. ”Paljonko pyydät kyydistä joen poikki, lautturi-sai?”

Bix naurahti. Ääni oli rohean hyväntuulinen. ”Rahalla ei ole virkaa, kun ei ole mitä ostaa, eikä teillä ole karjaa, ja on päivänselvää, että minulla on enemmän sapuskaa kuin teillä. Ja voisitte vissiin uhata minua pyssyllä ja pakottaa minut viemään teidät vastarannalle.”

”Emme ikinä”, Susannah sanoi järkyttyneen näköisenä.

”Tiedetään”, Bix sanoi ja huitaisi hänelle kädellä. ”Riepottelijat saattaisivat uhata, ja joen yli päästyään ne hyväkkäät polttaisivat kaiken kukkuraksi lossini, vaan tosi revolverimiehet eivät ikänä. Eivätkä vissiin revolverinaisetkaan. Rouvalla ei näy asetta, vaan naisista ei koskaan tiedä.”

Susannah kuittasi tämän kireällä hymyllä eikä virkkanut mitään.

Bix kääntyi Rolandin puoleen. ”Taidatte tulla Ludista. Kuulisin mieluusti Ludista ja sen kolkan päivistä. Lud näet oli vallan korea kaupunki, olihan tuo. Rapistui ja alkoi muuttua kummalliseksi jo kun sen tunsin, vaan korea oli silti.”

Nelikko vilkaisi toisiaan ilmeellä, joka ilmensi heille yhteistä telepatiaa, an-tetia. Vilkaisussa oli myös synkkää vanhaa hämeä – tämä vanha Keskimaaailman sana tarkoittaa sekä häpeää että surua.

”Jaa mitä?” Bix kysyi. ”Mitä minä menin sanomaan? Esi-tän syvimmat pahoitteluni, jos pyysin teiltä jotain, mitä ette halua suoda.”

”Et suinkaan”, Roland sanoi. ”Mutta Lud...”

”Lud on pelkkää pölyä tulessa”, Susannah sanoi.

”No ei nyt ihan pölyäkään”, Eddie oikaisi.

”Tuhkaa”, Jake sanoi. ”Sellaista joka hohtaa pimeässä.”

Bix mietti tätä ja nyökkäsi hitaasti. ”Kuulisin silti mieluusti, sen mitä tunnissa joutanette kertoa. Sen verran kuluu ylitukseen.”

## 5

Bix tuohtui, kun he tarjoutuivat auttamaan valmisteluissa. Ne olivat hänen tehtävänsä, hän sanoi, ja hän selviäisi niistä yhä, joskaan ei niin rivakasti kuin ennen vanhaan, jolloin

joen kummallakin puolella oli ollut maatiloja ja muutama pieni kauppa-asema.

Sitä paitsi tekemistä oli vähän. Hän haki venevajasta jakkaran ja ison rautapuusta veistetyin rengaspultin, nousi jakkaralle kiinnittämään pultin salon kärkeen ja koukkasi siten vaijerin pultin sisään. Bix vei jakkaran takaisin sisälle ja palasi mukanaan zetan muotoinen iso metallikampi. Hän kiinnitti sen jossain määrin juhlallisin elkein lossin perällä sijaitsevaan puulaatikkoon.

”Varokaatte potkaisemasta sitä veteen, sillä muuten en pääse ikänä takaisin”, hän evästi.

Roland kyykistyi tutkimaan kampea. Hän viittoili Eddielle ja Jakelle, ja hekin tulivat katsomaan. Hän osoitti zetan pitkään varteen kohokirjaimin kirjoitettuja sanoja. ”Lukeeko siinä mitä luulen?”

”Lukee”, Eddie vastasi. ”Pohjoiskeskuksen Positroniikka. Meidän vanhat kamumme.”

”Milloin sinä tämän hankit, Bix?” Susannah kysyi.

”Yhdeksänkymmentä vuotta takaperin ellen jo aiemmin, jos arvata pitää. Tuolla päin on yksi maanalainen apaja.” Hän osoitti osapuilleen Vihreän palatsin suuntaan. ”Sillä on pituutta virstakaupalla, ja siellä on vaikka millä mitalla muinaisille kuulunutta tavaraa, joka on säilynyt mainiossa kunnossa. Katosta soi edelleen perin kummallinen musiikki – sellaista ette ole kuuna päivänä kuulleet. Se panee ajatukset sekaisin. Ei siellä tohdi viivytellä: iho repeää haavoille ja sitten oksettaa ja hampaat alkavat putoilla. Kävin siellä kerran, vaan en mene ikänä uudestaan. Välillä kas luulin jo kuolevani.”

”Lähtikö sinulta silloin paitsi hampaat myös tukka?” Eddie kysyi.

Bix näytti yllättyneeltä ja nyökkäsi sitten. ”Lähti, vaan ei kaikki, ja kasvoihan se takaisin. Tuo kampi on tiedätkö terävä.”

Eddie aprikoi tätä. Saattoivathan reunat kai terävät olla. Sitten hän tajusi vanhuksen sanoneen, että kampi oli terästä.

"Ollaankos sitä valmiita?" Bix kysyi heiltä. Hänen silmänsä olivat melkein yhtä kirkkaat kuin Oin. "Lähdetäänkö?"

Eddie teki reippaasti kunniaa. "Kyllä, kippari! Kohti Aarresaarta, ohoi!"

"Tulepas auttamaan näiden touvien kanssa, Roland Gileadilainen, jos saan pyytää."

Roland auttoi, ja teki sen mielellään.

## 6

Lossi liikkui joen yli verkkaan virtaavan veden vetämänä ja vinoon viritetyn vaijerin ohjaamana. Kalat loiskahtelivat heidän ympärillään, kun Rolandin ka-tet kertoi vuorotellen vanhukselle Ludin kaupungista ja siitä, mitä heille oli siellä sattunut. Oi katseli kaloja uteliaana käpälät lossin reunalla yläjuoksun puolella. Sitten se istuutui taas tulosuuntaan kuono koholla.

Bix murahti, kun he kertoivat, millä olivat lähteneet tuomitusta kaupungista. "Blaine-yksiraiteisella, sanotte. Muistanhan minä. Se oli luksusjuna. Siellä oli toinenkin, vaan nimeä en muista..."

"Patricia", Susannah auttoi.

"Jepulis, sehän se. Siinä oli kauniit lasikyljet. Ja sanoitte, että koko kaupunki on tuhon oma?"

"Täysin", Jake vahvisti.

Bix painoi päänsä kumaraan. "Surullista."

"Niin on", Susannah sanoi, tarttui häntä kädestä ja puristi sitä kevyesti. "Keskimaaailma on surullinen paikka, vaikka onhan täällä joskus hyvin kaunista."

He olivat päässeet uoman puoliväliin, ja kevyt tuulenhenkäys, yllättävän lämmin, hulmutti heidän hiuksiaan. Kaikki olivat riisuneet paksut päällysvaatteensa ja istuivat rennosti rottinkituoleilla – niitä saattoi kääntää niin, että pystyi istuessaan katselemaan eri suuntiin. Lautalle Oin jalkojen juureen polskahti vonkale, luultavasti samaa lajia, jolla he olivat täyttäneet kupunsa kellon näyttäessä murkina-aikaa. Mäyriäinen tappoi yleensä kaikki tielleen osuvat pikkuotukset, mutta tätä kalaa se ei näyttänyt edes huomaavan. Roland potkaisi vonkaleen takaisin veteen saappaanrajallaan.

”Teidän throcken vainuaa, että se on tulossa”, Bix totesi. Hän katsoi Rolandiin. ”Tietänette pitää varanne?”

Roland ei osannut sanoa siihen mitään. Selkeä muisto nousi hänen mielensä perukalta, yksi kymmenestä käsin väritetystä puupiiroksesta, jotka olivat eräässä vanhassa, rakkaassa kirjassa. Kuusi mäyriäistä istui kaatuneen puun rungolla metsässä kuono koholla kohti taivasta, jolla loisti kuunsirppi. Tuosta kirjasta, *Eldien lumotarinat*, hän oli pitänyt enemmän kuin mistään muusta, kun oli ollut polvenkorkuinen. Äiti oli lukenut hänet uneen hänen kamarissaan korkeassa tornissa syystuulen laulaessa ulkona yksinäistä veisuaan, jolla se oli kutsunut talvea tulemaan. Kuvaan liittyvän sadun nimi oli ”Tuulen avain”, ja satu oli ollut sekä pelottava että ihana.

”Jumalat kukkuloilla!” Roland sanoi ja läimäytti vajaa-sormisella oikealla kädellään otsaa. ”Olisihan minun pitänyt hoksata. Jos ei muuten niin siitä, miten lämmintä viime päivinä on ollut.”

”Meinaatko, ettet hoksannut?” Bix kysyi. ”Vaikka olet Sisämaailmasta?” Hän naksutti toruvasti kieltään.

”Roland?” Susannah kysyi. ”Mistä sinä puhut?”

Roland ei vastannut. Hän katsoi Bixistä Oihin ja takaisin Bixiin. ”Vihuri tekee tuloaan.”

Bix nyökkäsi. ”Jepulis. Throcken sanoo niin, eivätkä throckenit konsaan erehdy vihurista. Paitsi että osaavat pikkuisen haastella, se on niiden valkea.”

”Mikä valkea?” Eddie kysyi.

”Hän tarkoittaa niiden kykyä”, Roland selitti. ”Bix, tiedätkö joen toisella puolen paikkaa, missä voisimme lymytä, kunnes se menee ohi?”

”Tiedämpä vainenkin.” Vanhus osoitti metsän verhoamia rinteitä, jotka viettivät loivasti kohti Whyen vastarantaa, missä heitä odotti toinen laituri ja toinen venevaja, tosin maalaamaton ja vähemmän loihakan näköinen. ”Vastarantalta löytänette poluntapaisen, joka oli ennen vanhaan kunnan tie. Se myötäilee Säteen polkua.”

”Totta kai myötäilee”, Jake sanoi. ”Kaikki palvelee Sädetä.”

”Sinäpä sen sanoit, nuori mies, sinäpä sen sanoit. Kumman te tunnette, rattaan vai virstan?”

”Kummankin”, Eddie sanoi, ”mutta useimmille meistä virstat ovat tutumpia.”

”Hyvä niin sitten. Kulkekaatte vanhaa Callan tietä kahdeksan virstaa... tai ehkä kymmenen... niin tulette autiokylään. Suurin osa taloista on puuta, eikä niillä ole teille virkaa, mutta pitäjäntupa on lujaa tekoa. Siellä olette kuin Herran kukkarossa. Olen käynyt siellä, ja takka on hulppea. Hormi toki kannattaa tarkistaa, jotta vetää hyvin päivän tai pari, kun siellä varrotte. Polttopuuna saatatte käyttää talonrötköjen lautoja ja soiroja.”

”Mikä se vihuri oikein on?” Susannah kysyi. ”Myrskykö?”

”Kyllä”, Roland vastasi. ”En ole kokenut sitä moneen, moneen vuoteen. Onneksi meillä on Oi mukana. En silti olisi arvannut, ellei Bix olisi varoittanut.” Hän puristi ukkoa olkapäästä. ”Niin että kiitosta vaan, kiitosta meiltä kaikilta.”

Joen kaakkoisrannan venevaja oli luhistumaisillaan kuten niin moni rakennus Keskimaaailmassa. Lepakot nukkuivat laipiosta ylösalaisin riippuen ja pulskat hämähäkit viipersivät seinillä. Kaikki olivat huojentuneita päästessään ulos taivasalle. Bix sitoi lossinsa ja tuli perässä. He halusivat häntä, varoivat rutistamasta niin tiukasti, että hänen vanhoihin luihinsa olisi sattunut.

Kun kaikki olivat vuorollaan hyvästelleet, ukkeli pyyhki silmiään ja kumartui silittämään Oin päätä. ”Pidä heistä hyvää huolta, sir Throcken.”

”Oi!” mäyriäinen vastasi ja sanoi sitten: ”Bix!”

Vanhus suoristautui, ja jälleen he kuulivat hänen luidensa natinan. Hän vei kädet ristiselälleen ja irvisti.

”Selviätkö takaisin vastarannalle?” Eddie kysyi.

”Jepulis”, Bix vastasi. ”Jos olisi kevät, en kukaties selviäisi – Whye ei ole lumien sulaessa ja sateiden tullessa säyseä – vaan nyt? Nyt se luistaa kuin vetelä paska. Myrsky on vielä jonkisen matkan päässä. Minä kampean kapulalla hilkun vastavirtaan, kiristän sitten pultin tiukalle, jotta saatan levätä ajelehtimatta takaperin, ja sitten kampean taas. Voipi siihen mennä neljä tuntia yhden sijaan, mutta kyllä minä ylitse pääsen. Ainaskin olen ennen päässyt. Harmin paikka, ettei meikäläisellä ole antaa teille enempää apetta.”

”Pärjäämme kyllä”, Roland sanoi.

”Hyvä sitten niin. Hyvä.” Vanhus näytti haluttomalta lähtemään. Hän katsoi kasvoista toisiin totisena ja hymyili sitten paljastaen hampaattomat ikenet. ”Mainiota, että tiemme kohtasivat, eikö vainenkin?”

”Totta”, Roland vahvisti.

”Ja jos tulette takaisin tätä kautta, huilatkaatte tovi ja pi-

täkäätte seuraa vanhalle Bixille. Kertonette hänelle seikkailuistanne.”

”Niin tehdään”, Susannah sanoi vaikka tiesi, etteivät he kulkisi enää ikinä tätä kautta. Sen asian he tiesivät kaikki.

”Ja varokaatte sitä vihuria. Se ei ole leikin asia. Vaan teillä saattaa olla aikaa päivä tahi kaksi. Oi ei vielä kierrä ympyrätä, ethän kierräkään, Oi?”

”Oi!” mäyriäinen vahvisti.

Bix huokaisi. ”Joutukaatte nyt matkaan siitä”, hän sanoi, ”niin teen samoin minäkin. Ollaan kumpasetkin tuota pikaa poteroissa.”

Roland ja hänen tetinsä lähtivät nousemaan polkua ylös.

”Ja ettei unehtuisi!” Bix huusi heidän peräänsä, ja he kääntyivät. ”Jos näette sen hyväkkään Andyn, sanokaatte, etten minä perusta lauluista enkä perusta siitäkään, että minun horaskuuppiani perhana luetaan.”

”Kuka Andy on?” Jake huusi.

”Hällä väliä, tuskin teidän tienne kummiskaan yhteen käyvät.”

Ne olivat vanhuksen viimeiset sanat siitä asiasta, eikä kukaan heistä muistanut niitä, vaikka he tapasivatkin Andyn myöhemmin Calla Bryn Sturgisin maalaiskylässä. Mutta se tapahtui myöhemmin myrskyn mentyä ohi.

## 8

Autiokylään oli vain kahdeksan virstaa, ja he tulivat sinne vajaa tunti sen jälkeen, kun olivat rantautuneet. Rolandilta ei mennyt edes niin kauan kertoa heille vihurista.

”Ennen niitä tuli Uuden-Kanaanin Suuresta metsästä keran pari vuodessa, mutta Gileadissa meillä ei ollut niitä koskaan. Ne kohosivat aina taivaalle ennen kuin pääsivät sinne

asti. Mutta muistan kerran nähneeni Gileadin tiellä kärryjä, joihin oli kuormattu jäätyneitä ruumiita. Ilmeisesti tilalisia omaisineen. En tiedä, missä heidän throckeninsa olivat olleet, heidän mäyriäisensä. Ehkä ne sairastuivat ja kuolivat. Aasukkaat eivät osanneet aavistaa mitään, kun heillä ei ollut mäyriäisiä varoittamassa. Vihuri alkaa nähkääs yllättäen. Ensin on hiki hatussa, koska sää aina lämpenee ennen vihuria, ja sitten se käy kuin susi lammaskatraan kimppuun. Ainoa varoitus on myrähdys, jota metsä pitää vihurin puhaltaessa yli. Ääni on vaimea jymähdys, kuin kranaattien räjähdys mutamontussa. Elävä metsä ääntelehtii, kun se supistuu yhtäkkiä, niin kai voisi sanoa. Ja kun asukkaat kuulivat sen, oli liian myöhäistä päästä pelloilta turvaan.”

”Kylmää siis”, Eddie pohti. ”Kuinka kylmää?”

”Lämpötila voi pudota jopa neljäkymmentä limbitiä pakkasen puolelle vajaassa tunnissa”, Roland vastasi synkästi. ”Lammet jäätyvät heti ja pitävät samanlaista ääntä kuin ikkunat, kun luoti rikkoo lasin. Linnut kangistuvat taivaalla jääpatsaiksi ja putoilevat kuin kivet. Ruoho muuttuu posliiniksi.”

”Nyt liioittelet”, Susannah sanoi. ”Ihan varmasti.”

”En suinkaan. Mutta pakkanen on vain yksi vaaroista. Samalla tuuli saavuttaa myrskyn voiman ja katkoo jäätyneitä puita kuin oljenkorsia. Moinen myrsky voi edetä kolmesataa ratasta, kunnes kohoo taivaalle yhtä äkkiä kuin alkoi.”

”Miten mäyriäiset tietävät niistä etukäteen?”

Roland pudisti päätään eikä vastannut. Hän ei ollut koskaan ollut järin kiinnostunut siitä, miksi mitäkin tapahtui.

**MUSTA TORNI -SARJAN** uudessa osassa Roland Deschain johtaa ka-tetiaan – Eddietä, Susannahia, Jakea ja Oi-mäyriäistä – pelastamaan Mustaa tornia. Joukkio kuitenkin kohtaa kesken matkaansa myrskyn ja joutuu keskeyttämään kulkunsa. Ka-tetin pitäessä suojaa vihurilta Roland kertoo heille kaksi kummallista tarinaa.

Kun Roland oli vasta nuorukainen, hänen isänsä lähetti hänet tutkimaan lähistöllä sattuneita surmatöitä. Roland löytää verijälkiä, jotka osoittavat tappojen olevan verenhi-moisen haljasmiehen, muotoaan muuttavan ihmispedon, tekosia. Haljasmiehen hyökkäyksestä on selvinnyt vain nuori Bill Streeter. Roland yrittää rauhoitella poikaa kerto-malla tälle tarinan, jota hänen äitinsä oli aikoinaan kerto-nut iltasaduksi. Satu on nimeltään Tuulen avain. ”Ihminen ei ole koskaan liian vanha kuulemaan satuja. Mies tahi poika, tyttö tahi nainen, ei ole koskaan liian vanha. Me elämme niitä varten”, Roland sanoo Billille.

Revolverimies Rolandin matka kohti salaperäistä Mustaa tornia muodostaa ainutlaatuisen laajan yhtenäisen koko-naisuuden, jonka *Tuulen avain* itsenäisenä osana täyden-tää. Tapahtumat sijoittuvat osien 4 ja 5 väliin.

**”Stephen Kingin *Tuulen avain*  
aukoo hämmästyttäviä ovia.”**

**USA TODAY**

[www.tammi.fi](http://www.tammi.fi) | ISBN 978-951-31-7306-7 | 84.2

Kannen kuva: Rhett Podersoo

